

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Health and Welfare

UTBILDNINGSPLAN
Arbetsterapeutprogrammet, 180 högskolepoäng

Programstart: Hösten 2021

UTBILDNINGSPLAN

Arbetsterapeutprogrammet, 180 högskolepoäng

Study Programme in Occupational Therapy, 180 credits

Programkod:	HGAR8	Programstart:	Hösten 2021
Fastställd av:	VD 2017-05-15	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Reviderad av:	VD 2020-06-15		
Version:	4		
Diarienummer:	Avdelningen för rehabilitering		

Examensbenämning

Arbetsterapeutexamen och Filosofie kandidatexamen med huvudområdet arbetsterapi.

Bachelor of Science in Occupational Therapy and Bachelor of Science with a major in Occupational Therapy.

Programbeskrivning

Omfattning

Utbildningsprogrammet omfattar 180 hp och leder till yrkesexamen som arbetsterapeut samt kandidatexamen med huvudområdet arbetsterapi. Mål för kandidatexamen framgår av Högskoleförordningens examensordning (Högskoleförordningen SFS 1993:100 med senare ändringar). Programmet är uppbyggt av kurser. Till varje kurs finns en fastställd kursplan med angivna förkunskapskrav. Utbildningsprogrammet består av obligatoriska kurser om 169,5 hp och resterande 10,5 hp består av valbara kurser. Huvudområdet arbetsterapi omfattar minst 120 hp.

Ett läsår om 40 veckor omfattar 60 hp, varvid 1,5 hp i genomsnitt motsvarar en veckas studier om minst 40 timmar.

Innehåll och uppläggning

Utbildningsprogrammet inleds med grundläggande kurser inom huvudområdet arbetsterapi. Dessa kurser innehåller även relaterad kunskap såsom humanbiologi och samhälls- och beteendevetenskap. Därefter ökas successivt omfattningen av kursinnehåll med fokus på huvudområdet arbetsterapi, för att mot slutet av utbildningen helt koncentreras på huvudområdet.

I huvudområdet arbetsterapi ingår såväl teoretisk som verksamhetsförlagd utbildning (VFU) med fokus på aktivitet relaterat till hälsa och ohälsa. Målet med VFU är att studenten skall integrera teori och praktik i en reell miljö. Studenten har tillgång till studieplatser för VFU inom Region Jönköpings län och Västra Götalandsregionen med vilka Hälsohögskolan har avtal, samt statliga och privata verksamheter. Dessa studieplatser är i första hand förlagda till orter inom Jönköpings och Skaraborgs län, men andra orter kan förekomma.

Kursinnehållet under första året är i huvudsak inriktat på arbetsterapi i yrke och forskning samt aktivitet och utveckling genom hela livet och med ett tydligt fokus på aktivitetens relation till

hälsa och välbefinnande. Under det andra året belyses aktivitet och ohälsa ur ett biopsykosocialt perspektiv samt arbetsterapeutiska åtgärder för att återskapa hälsa och välbefinnande. Viktiga inslag i kurserna är sjukdomslära, social- och välfärdspolitik samt olika gruppers livsvillkor utifrån etnicitet, genus, jämställdhet, marginalisering och delaktighet. Det tredje året förbereder studenten för att kunna medverka i utvärdering och utveckling av arbetsterapeutisk verksamhet på såväl traditionella som nya arenor samt såväl lokalt som globalt och avslutas med ett examensarbete om 15 hp.

Praktiska moment och verksamhetsförlagda studier ingår under samtliga år. VFU omfattar cirka 22 veckor under utbildningen, alltifrån enstaka dagar till sammanhängande perioder.

Undervisningen bedrivs företrädesvis på dagtid och helfart och flera kurser ges på engelska.

Under utbildningen kan studenten, genom valbara kurser, skapa en viss fördjupning med inriktning mot de forskningsområden som bedrivs inom huvudområdet arbetsterapi. Någon platsgaranti för en viss valbar kurs kan ej ges. Studenten konkurrerar med övriga sökande i enlighet med kursplanens urvalsregler. De antal valbara högskolepoäng programmet innehåller kan alltid garanteras inom Hälsohögskolans kursutbud. Studenten kan även välja kurser vid andra universitet och högskolor nationellt och internationellt. Den kurs som väljs ska svara mot utbildningsprogrammets mål och därför godkännas av programansvarig.

Arbetsformer

Utbildningen inom huvudområdet bedrivs i stor utsträckning i form av studiegruppsarbete, där gruppen arbetar med olika slags uppgifter som ska lösas tillsammans. Andra förekommande lärandeaktiviteter är föreläsningar, caseseminarier, litteraturstudier, seminarier och workshops/laborationer, enskilt eller i grupp. I workshops/laborationer tränar studenten situationer som liknar de framtida yrkesuppgifterna. Som stöd i studentens lärande används webbaserad lärplattform.

Internationalisering

Hälsohögskolan arbetar aktivt för att skapa en internationell utbildnings- och forskarmiljö, vilket innefattar utbyte på student-, lärar- och forskarnivå. Detta kan medföra att vissa kurser och/eller kursmoment genomförs på engelska även om detta inte framgår av aktuell kursplan. Internationalisering syftar till att studenten blir medveten om sin roll och sitt ansvar som professionell arbetsterapeut i ett globalt perspektiv. Detta kan ske via utbytesprogram för studier utomlands, genom möten med utländska föreläsare och utbytesstudenter på hemmaplan samt via webbaserade kursmoment i samarbete med lärosäten utomlands. Internationalisering såväl på hemmaplan som utomlands kan ske i programmets samtliga terminer.

Arbetsterapeutprogrammet har genom Hälsohögskolan bilaterala avtal med universitet och högskolor inom och utom Europa. För studenter som väljer att läsa kurser vid andra universitet och högskolor är kravet att valda kurser har ett innehåll och kunskapsnivå som faller inom ramen för programmets målsättning, vilket avgörs av programansvarig.

Pedagogisk grundsyn

Grunden för Hälsohögskolans pedagogiska syn är att individen ges frihet att söka sin kunskap samt att ta ansvar för sitt lärande och sin personliga utveckling. Målet med lärandet är att individen skaffar sig handlingsberedskap för att delta i utveckling av ett föränderligt samhälle.

Den pedagogiska grundsynen innebär att:

- miljön för lärandet främjar aktivt kunskapssökande och studentens eget ansvar
- lärprocesser- och examinationsformer bidrar till utveckling av studentens förmåga till kritiskt tänkande, problemlösning, djupinlärning och förståelse

- lärprocesser främjar utvecklingen av ett professionellt förhållningssätt i arbetet med patienter/klienter/brukare samt i samverkan med andra professioner
- vetenskapligt förhållningssätt är en naturlig del i lärandet
- den verksamhetsförlagda utbildningen ger studenten möjligheter att observera, analysera och reflektera över olika aspekter av betydelse för hög kvalitet i arbetet samt utföra uppgifter och skaffa handlingsberedskap för yrket.

Den pedagogiska grundsynen konkretiseras i de olika programmen genom arbetsformer som stöder studenternas lärprocesser. Regelbundna kursutvärderingar skall genomföras och resultatet från dessa skall beaktas i utformningen av utbildningsplaner, kursplaner, arbetsformer och examinationsformer. I detta arbete skall studenterna vara delaktiga. Hälsohögskolans ledning har till uppgift att återkommande följa och utvärdera utvecklingen av den pedagogiska grundsynen.

Huvudområdet arbetsterapi

Definition av huvudområdet

Huvudområdet arbetsterapi omfattar kunskaper om människors vardagliga aktiviteter och deras relation till delaktighet och hälsa. Inom arbetsterapi bedrivs grundforskning och tillämpad forskning. Grundforskning omfattar hur resurser och begränsningar hos personen och i omgivningen påverkar möjligheter till aktivitet, delaktighet och hälsa. Tillämpad forskning handlar om hur aktivitetsinriktade hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser kan främja delaktighet i vardagliga aktiviteter och hälsa.

Huvudområdet arbetsterapi tillhör humanistiskt-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde och kunskapsutveckling sker i nära samspel med aktivitetsvetenskap och andra vetenskapsområden såsom medicin, naturvetenskap och teknik. I huvudområdet ingår den teoretiska grunden för arbetsterapeutens yrkesutövning i form av referensramar och praxismodeller som ger stöd för resonemang och beslutsfattande samt tillämpning av evidensbaserade arbetsterapeutiska åtgärder.

Huvudområdets progression

Huvudområdet arbetsterapi är organiserat så att progressionen inom programmet sker i tre färdighets- och kompetenssteg. Av utbildningsprogrammets totala 180 hp utgör minst 120 hp kurser inom huvudområdet.

Det första steget, huvudsakligen år 1, omfattar studier om aktivitet i relation till individens utveckling och hälsa genom hela livet samt generella arbetsterapeutiska strategier för preventivt och hälsofrämjande arbete. Inom detta steg studeras också arbetsterapeutens yrkesroll, yrkets filosofiska och etiska grund samt centrala begrepp inom arbetsterapi. Vidare läggs grunden för ett vetenskapligt förhållningssätt till kunskap. Studierna ska leda till att studenten kan beskriva arbetsterapi i yrke och forskning samt redogöra för individens förutsättningar för aktivitet och utveckling genom hela livet. Steget omfattar 30 hp.

I nästa steg, huvudsakligen år 2, studeras aktivitet och ohälsa och omfattar arbetsterapeutiska åtgärder riktade mot individen och miljön med utgångspunkt från specifika metoder/modeller som ger riktlinjer och stöd för resonemang och beslutsfattande. Vidare ska studenten integrera kunskaper från olika ämnesområden samt organisera och kategorisera information på ett för problemställningen meningsfullt sätt och beskriva möjliga samband och/eller relationer mellan dessa. Inom ramen för detta steg skall den kommande yrkesrollen utvecklas och formas och studenten skall också kunna uppvisa början till ett professionellt förhållningssätt. Steget omfattar 50 hp.

Det sista steget, huvudsakligen år 3, har ett tydligt fokus på vetenskaplig skolning och innebär att

studenten fördjupar sina kunskaper inom det valda området i arbetsterapi. Vidare skall studenten utveckla handlingsberedskap för att kunna initiera och delta i förändringsarbete inom professionen och följa forskningsfronten inom huvudområdet. Studenten skall självständigt kunna söka relevant kunskap och kritiskt granska och jämföra olika teorier och modeller och generera nya idéer. Dessutom ska studenten visa prov på ett kreativt tänkande och ett kritiskt förhållningssätt till kunskap. Detta steg inkluderar ett självständigt examensarbete om 15 hp inom huvudområdet och steget omfattar 45 hp.

I huvudområdet ingår verksamhetsförlagd utbildning i olika former, som syftar till att studenten utvecklar handlingsberedskap för att kunna lösa olika slags problem i praxis samt förmåga till inlevelse med beaktande av ett etiskt och professionellt förhållningssätt i relation till individer och deras närstående. Vidare skall studenten utveckla en förståelse och respekt för andra yrkesgruppers kompetens.

Mål

Allmänna mål

Enligt Högskolelagen (SFS 1992:1434 med senare ändringar) skall utbildning på grundnivå utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

Centrala examensmål

Student som genomgått utbildningsprogrammet för arbetsterapeutexamen skall enligt examensordningen (bilaga 2 Högskoleförordningen SFS 1993:100 med senare ändringar) visa sådan kunskap och förmåga som krävs för behörighet som arbetsterapeut inom följande kompetensområden:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om förhållanden i samhället som påverkar individers och grupperns hälsa, och
- visa kunskap om relevanta författningar.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att självständigt och i samverkan med individen genomföra arbetsterapeutiska åtgärder som förebygger, förbättrar och kompenserar nedsatt aktivitetsförmåga,
- visa förmåga att identifiera och genomföra miljöinriktade åtgärder både på individ-, grupp- och samhällsnivå,
- visa förmåga att initiera och medverka i hälsofrämjande arbete,
- visa förmåga att tillämpa sitt kunnande för att hantera olika situationer, företeelser och frågeställningar utifrån individers och grupperns behov,
- visa förmåga att informera och undervisa olika grupper,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera åtgärder och behandlingsresultat med berörda parter samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa,

- visa förmåga till lagarbete och samverka med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att kritiskt granska, bedöma och använda relevant information samt att diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika grupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot klienter eller patienter, deras närstående och andra grupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För arbetsterapeutexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 hp.

Programspecifika mål

Utöver de i Högskoleförordningen angivna målen för arbetsterapeutexamen är Hälsohögskolans lokala mål för utbildningen att studenten skall:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap avseende aktivitet, hälsa och välbefinnande samt deras relation till hållbar utveckling

Färdighet och förmåga

- kunna medverka i utvärdering av olika aspekter av arbetsterapeutisk verksamhet samt kunna tillämpa ett evidensbaserat arbetssätt
- kunna initiera och medverka i utvecklings- och förbättringsarbete inom såväl offentlig som privat verksamhet
- visa förmåga att initiera och medverka i arbete för att främja hållbar utveckling
- kunna tillämpa ett entreprenöriellt förhållningssätt vid utveckling, förbättring och främjande av arbetsterapi

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- värdera aktivitetens betydelse för hälsa och välbefinnande såväl globalt som lokalt
- integrera kulturell kompetens i yrkesutövningen som arbetsterapeut.

Innehåll

Kurser i programmet

Samtliga kurser inom programmet ges på grundnivå.

Obligatoriska kurser

År 1

Arbetsterapi i yrke och forskning, 30 hp

Aktivitet och utveckling genom hela livet, 30 hp

År 2

Arbetsterapi och aktivitetsproblem vid funktionsnedsättning och sjukdom, 30 hp

Arbetsterapi och aktivitetsproblem vid ohälsa och utsatta livssituationer, 9 hp

Verksamhetsförlagd utbildning, 6 hp
Arbets terapi och aktivitet genom hela livet, 9 hp

År 3

Arbets terapi, verksamhetsförlagd utbildning, 7,5 hp
Arbets terapi, vetenskaplig metod, fortsättningskurs, 7,5 hp
Ledarskap och kvalitet, 10,5 hp
Arbets terapi, verksamhetsförlagd utbildning på nya arenor, 10,5 hp
Globalt perspektiv på aktivitet, 4,5 hp
Examensarbete, 15 hp

Valbara kurser

Aktuell forskning inom arbets terapi, 6 hp
Valbar kurs, 4,5 hp

Övriga ämnen

Förutom arbets terapi innehåller kurserna under år 1: Anatomi och fysiologi, Ergonomi, Gerontologi, Samhällskunskap och Psykologi. Under år 2 innehåller kurserna: Sjukdomslära och Pedagogik.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet samt Matematik 2a eller 2b eller 2c, Naturkunskap 2, Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2. Eller: Matematik B, Naturkunskap B, Samhällskunskap A.

Tillgodoräknande

En student som gått igenom delar av högskoleutbildning med godkända resultat vid någon annan svensk eller utländsk högskola eller har inhämtat motsvarande kunskaper och färdigheter på annat sätt kan efter prövning få detta tillgodoräknat inom ramen för sin utbildning vid Hälsohögskolan. Efter framställan med nödvändig dokumentation av studenten, beslutar avdelningschef till vars avdelning kursen är knuten, om tillgodoräknande kan ske. Studenten skall underrättas skriftligt om innehållet i beslutet.

Villkor för fortsatta studier

Inom programmet finns utbildningsspärrar. För att få påbörja studier i termin 3 krävs att den studerande är godkänd i kurser om 30 hp från termin 1 samt har genomgått 30 hp från termin 2. För att få påbörja studier i termin 4 ska 60 hp från termin 1-3 vara godkända. För att få påbörja studier i termin 5 ska 90 hp från termin 1-4 vara godkända. Genomgående ska också tidigare VFU kurs vara godkänd innan tillträde ges till nästa VFU kurs. I kursplanen för respektive kurs finns särskilda behörighetsbestämmelser.

Under utbildningen skall studenten för tillträde till kurser år 3 ha varit närvarande vid minst 4 seminarier vid Hälsohögskolan i Jönköping eller annan högskola/universitet. Med seminarium avses i detta sammanhang annonserad föreläsning/seminarium som ej ingår i ordinarie kursutbud. Syftet är att studenten under utbildningen ges möjlighet att vidga kunskapsområdet med insyn i andra områden och ämnen såväl som i det egna huvudområdet.

Examenskrav

Examen

Arbets terapeutexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 180 hp. Kandidatexamen i arbets terapi uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 180 hp varav minst 90 hp med successiv fördjupning inom huvudområdet arbets terapi.

För arbets terapeut- och kandidatexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna även

ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng inom huvudområdet arbetsterapi.

Legitimation

Efter fullgjorda kursfordringar, i enlighet med bilaga 2 Högskoleförordningen SFS 1993:100 med senare ändringar, utfärdas, på studentens begäran, arbetsterapeutexamen vilket ligger till grund för Socialstyrelsen utfärdande av legitimation.

Övrigt

Betyg

I enlighet med av Jönköping University fastställda bestämmelser skall i kursplanen anges de betygsgrader som används. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg används en målrelaterad 7-gradig betygsskala: A, B, C, D, E, FX, F. Hälsöhögskolan kan föreskriva om ett annat betygssystem, vilket beslutas av VD. I sådant fall anges detta i kursplanen.

Examination

Riktlinjer för examination, se BRJU (Bestämmelser och riktlinjer för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Jönköping University).

Studieuppehåll och återupptagande av studier

Studieuppehåll kan endast sökas och beviljas från utbildningsprogram, inte från kurs. Studieuppehåll söks av studenten på särskilt formulär och inges till avdelningen för rehabilitering. Studieuppehåll beviljas för maximalt ett (1) år. Förlängning kan beviljas om särskilda skäl föreligger. Studieuppehåll beslutas av avdelningschef. Avdelningschefen skall meddela beslutet skriftligt och i samråd med studenten planera återupptagandet av studierna. Studierna bedrivs då enligt den utbildningsplan som gäller vid tidpunkten för återupptagandet.

Studenten anmäler till avdelningen för rehabilitering när studier önskas återupptas. Beslut om återupptagande av studier fattas av avdelningschef. Beslutet ska meddelas studenten skriftligt.

Studieavbrott

Begäran om studieavbrott från program eller kurs inges av studenten på särskilt formulär till avdelningen för rehabilitering. Innan studieavbrott beslutas skall studenten ha rätt till studievägledning. Beslut om studieavbrott fattas av avdelningschef, vilken också ansvarar för att studenten avregistreras från program eller kurs.

Tillfälligt avbrytande av verksamhetsförlagda studier

Hälsöhögskolan får avbryta en students medverkan i verksamhetsförlagd utbildning eller annan praktisk verksamhet under pågående kurs om en student visar grov olämplighet/oskicklighet när hen tillämpat sina färdigheter på människor. En student vars verksamhetsförlagda utbildning eller annan praktisk verksamhet har avbrutits på grund av grov olämplighet/oskicklighet får inte delta i kursen på nytt innan kursansvarig eller examinator har kontrollerat och godkänt att studenten har de kunskaper och färdigheter som behövs. I samband med beslut om avbrytande ska i beslutet anges på vilka grunder avbrottet är baserat. Efter beslutet ska även en individuell plan fastställas för studenten i vilken ska framgå vilka kunskaps- och färdighetsbrister som finns, vilket stöd studenten kan räkna med, hur kontrollen ska gå till, när den första kontrollen ska äga rum och när eventuella nya kontroller får äga rum.

Begränsningar av antalet tillfällen för verksamhetsförlagd utbildning

Avbrott på VFU eller annan klinisk/praktisk verksamhet på grund av grov oskicklighet räknas som ett underkänt tillfälle. Student som bedöms underkänd på tre VFU placeringar i samma

kurs måste avbryta sina studier i den aktuella utbildningen. En student som blivit underkänd tre gånger på VFU ska erbjudas samtal med studievägledare.